

Zomer 2018

Kleefkruid

*Instituut voor natuureducatie
en duurzaamheid.*

Contactblad IVN-Raalte

Inhoudsopgave

Colofon	3
Voorwoord	4
Voorjaarsexcursie Boetelerveld	5
Kamperfoelie (Lonicera) "Green Junkie"	7
Wie het kleine niet eert.....	8
Privé concert voor Karin	12
Op jacht naar vleermuizen	13
Wist u dat:	14
Natuurgidsenopleiding iets voor jou?	15
Varen, varen....	17
Succesvolle zangvogel cursussen	22
Foto-impressie vaartocht 25 jaar IVN-Raalte	23
Jeugdactiviteit op Drostenkamp	24
Welkom nieuwe leden	27
Een nieuw campinggast	28
Raad het plaatje	28
Bestuur en coördinatoren	31
Programma van IVN-Raalte	32

foto: Pascal Hendriks Waterjuffer

Colofon

Kleefkruid

Kleefkruid is het contactblad voor leden en donateurs van IVN-Raalte, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid. Kleefkruid verschijnt 4 maal per jaar.

Redactie:

Reni Sterkman
Marie-José van Beurden
Westdorplaan 16
8101 BE Raalte. tel. 353751
kleefkruid@outlook.com

Contacten adverteerders:

ivnraalte@gmail.com

Lay-out:

Jos Harink
De Spinde 37
8102 LA Raalte. tel. 362944
j.harink@gmail.com

Wil je Kleefkruid voortaan graag digitaal ontvangen?

Mail dan naar:
ivnraalte@gmail.com

Graag vermelden dat je Kleefkruid voortaan digitaal wilt ontvangen met vermelding van je:
naam, adres en mailadres.

Dan kunnen de gegevens genoteerd worden in de ledenadministratie.

Contributie

Leden: € 17,50; jonger dan 18 jaar of tweede lid binnen een gezin: € 7,--.
Contributie jeugdleden: € 7,--.
Donateurs: € 10,--.

Machtiging:

Het bestuur vraagt leden die IVN nog geen machtiging hebben gegeven voor het automatisch overmaken van de contributie, contact op te nemen met het secretariaat.
Bankrek: NL06 RABO 035 45 71 710

**Kopij voor
volgende kleefkruid**

**inleveren
vóór 10 augustus 2018
bij M.J. van Beurden
kleefkruid@outlook.com**

Voorwoord

Waar rook is, is vuur...
Waar vuur is, is een lichtpunt...
Waar een lichtpunt is, is IVN...

Deze gedachten drongen zich bij mij op toen ik zondag 27 mei, tegen de avond, over de dijk van Enkhuizen naar Lelystad reed. Bij het oprijden van de dijk zag ik het al in de verte: donkere zwarte rookwolken vlak boven de dijk. Auto in de fik? Wat anders kan zo'n zwarte rook produceren? Maar de weg was niet afgesloten. We konden doorrijden. Plotseling zaten we midden in de zwarte wolken. Maar wat bleek? Het was geen rook, maar een wolk van insecten!

Miljoenen insecten boven de dijk, kilometers lang! Jaren geleden zou je boos worden op die enorme aantallen die je autoruiten bevuilden, maar nu was ik blij. De insecten zijn toch nog niet helemaal uit ons land verdwenen. (De volgende ochtend bleken het trouwens geen zwarte, maar groene insecten te zijn, die in een dikke laag op de voorruit zaten. Welke soort was echter moeilijk te achterhalen.)

Die vuile auto verheugde mij. Maar tevens ook de gedachte, dat deze insecten en veel soorten planten en dieren er nog kunnen zijn dankzij de inzet van natuurbeschermers zoals IVN. En daar mogen we trots op zijn. Onze afdeling bestaat al 25 Jaar. En er zullen nog vele jaren volgen. Natuur zal altijd een steun nodig hebben om zich optimaal te kunnen handhaven.

Jan Hendriks

Voorjaarsexcursie Boetelerveld

Het is 10 uur zondagochtend 6 mei. De zon schijnt al volop en het belooft ook de hele dag zo te blijven. We zijn met vier personen. Twee gidsen: Dorie en ik (Ineke), Kees Withagen en Ine Kappert. Na even wachten, beginnen we maar aan een wandeling door het veld. Er is van alles te zien. De vlinders vliegen al rond. Het witje, de citroenvlinder, het zandoogje en het groentje. Dat is een olijk vlindertje dat vooral op heidevelden vliegt.

Bij de vennetjes zijn de libellen al te zien. Al is het nog vroeg in de tijd. Dan zien we opeens een libel die uit zijn vel komt. Prachtig om te zien. Lekker in de zon en vastgeklemd aan de heide. Nu zijn ze kwetsbaar, want ze kunnen nog niet vliegen. Dorie heeft net daarvoor een cocon laten zien van een libel. Daar zag je een gaatje waar de libel uitgekropen was.

Tijdens de wandeling horen we constant de koekoek. We horen op het laatst ook nog de raaf, de zwarte specht, de boompieper op een top van een dode boom en

er vliegen roofvogels door de lucht.

Toevallig kwamen we twee vogelkenners tegen die de geelgors en de tjiftjaf al gehoord hadden in het Boetelerveld.

We lopen verder. De bomen zijn fris groen. De grove den bloeit en her en der hangen de galappels nog in de bomen. Bij de zwarte els staan zelfs brandnetels die je hier anders niet ziet, maar juist die els heeft weer iets speciaals. Die voorziet in hun stikstofbehoefte, doordat ze de stikstof uit de lucht kunnen vastleggen in bolletjes aan hun wortels.

De gagel staat volop in blad. Fijn dat deze de kans weer krijgt om te groeien en niet meer wordt gegeten door de koeien. De stekelbrem begint hier op te komen en begint net te bloeien. De zonnedauw komt ook weer tevoorschijn al is deze nog zeer klein.

Het is heerlijk weer. We hebben in ieder geval genoten en weer veel geleerd. Jammer dat er zo weinig belangstellenden waren. Misschien is het 't vroege tijdstip, de drukte rondom deze dagen of toch het mooie weer. Wij weten het niet. Misschien hebt u nog ideeën of suggesties. Wij horen het graag.

*Foto's: Dorie Bruggeman
Tekst: Ineke Koopman*

Kamperfoelie (Lonicera) “Green Junkie”

Veel steden hebben te kampen met een hoge fijnstof concentratie die een negatieve invloed heeft op de luchtkwaliteit en de gezondheid van de inwoners.

Kamperfoelie ‘Lonicera Green Junkie’ is een extra harige variant van kamperfoelie met grotere bladen die jaarrond groen zijn. Het fijnstof- concentratie-verlagende effect van deze plant is groter dan van andere planten en deze groene fijnstof-filters dragen zo bij aan de verbetering van de luchtkwaliteit en volksgezondheid.

Een speciale manier van telen zorgt er onder andere voor dat ze een behaarde stam en meer huidmondjes hebben. Ze kunnen een grote hoeveelheid fijnstof, waaronder roet, uit de lucht halen, tot vijfmaal zoveel als andere planten en struiken. Fijnstof is schadelijk voor het klimaat, maar ook voor de gezondheid. Het wordt zelfs gerekend als één van de drie grootste veroorzakers van ziekte en sterfte in Nederland.

Maar....in hoeverre de exoot in staat is te verwilderen, is nog niet duidelijk. Is massale aanplant van een exoot eigenlijk niet heel risicovol?

Omdat veel exoten geen natuurlijke vijanden hebben, kunnen ze gemakkelijk woekeren en invasief worden.

De Green Junkies is een naam die bedacht is door de Amsterdamse burgemeester Eberhard van der Laan omdat ze ‘verslaafd’ zijn aan vervuilde lucht.

Uit artikelen van de WUR (Wageningen University Research) en Nature Today

Hét schoonmaakbedrijf uit Salland

te Wierik

www.tewierik.eu

Wie het kleine niet eert...

Eind 2017 waren Jan Hendriks en ondergetekende voor een bespreking met Natuurmonumenten op het landgoed van kasteel Eerde. Omdat er in de lanen om het kasteel paddenstoelkartering plaats vindt, stelde ik voor nog even in de omgeving te kijken na de bespreking. Het was eigenlijk al veel te laat in het seizoen om nog wat van de paddenstoelen waar te nemen die in de voorgaande weken volop stonden, maar tja; wie versmaadt nu een wandelingetje in de sfeervolle omgeving van het landgoed? Eigenlijk viel het nogal mee; hier en daar waren toch wel de kenmerkende soorten van het gebied te zien, alhoewel duidelijk was dat het topseizoen wel voorbij was.

De lanen zijn duidelijk aangelegd: kaarsrecht met veel bomen aan weerszijden. Zo converserend lopend in die lanen wees ik Jan op het mos waarmee veel van die bomen bezet zijn. Opvallend in dat mos waren de vale, ringvormige vlekken

die daarin te zien waren. Het leken wel pisplekken...

Nu weten we natuurlijk allemaal dat een hond zijn poot optilt om te voorkomen dat de boom waar hij tegenaan piest om zal vallen, maar eigenlijk zaten die plekken daar toch wat te hoog voor. Af en toe wel twee meter hoog. Onder mijn kennissen ken ik ook niemand die dat haalt; Cees kan wel vaak, maar zó hoog..? Dus wat zijn dat dan wel voor plekken? Reden om Jan op onderzoek uit te sturen en

vooral te letten op minuscule kleine witte puntjes die misschien in het centrum te zien konden zijn. Op zeker moment had hij er een gevonden en keek mij vragend aan wat hij daar nu mee moest. Ik gaf hem een loepje en vroeg hem nauwkeurig naar die witte stipjes te kijken en te vertellen wat hij dan zag. Hoewel het loepje niet al te sterk was kon Jan na wat uren enigszins verbouwereerd vaststellen dat het wel kleine schelpjes leken!

Wat Jan zojuist had waargenomen was een van de kleinste, met het blote oog nog nét zichtbare, paddenstoeltjes die we pas kort kennen, hoewel ze wellicht al duizenden jaren op dat mos voorkomen.

Vóór 1995 concentreerden de mycologen zich vooral op de grotere vruchtlichamen en waren zich niet zo bewust van het hele kleine. Dat veranderde na de publicatie van de Standaardlijst van paddenstoelen 1995, die ook wat aandacht aan het klei-

ne schonk. Dat heeft meestal een sneeuwbalreactie: nadat zo'n minuscuul soortje is ontdekt, blijkt vaak dat ze toch algemeen voorkomen. Zo ook met dit mosschelpje (*Chromocyphella muscicola*); eenmaal ontdekt door een paar enthousiastelingen werd de kartering letterlijk overspoeld met waarnemingen ervan.

Het is ook wel een aardig ding om te ontdekken met een voldoende vergrotende loep. Te zien zijn dan wittig behaarde, hangende kommetjes met een wat crème-keurige binnenzijde; het kiemvlies.

Mijn camera redt het niet voldoende om dat vast te leggen, en zeker niet uit de vrije hand. Dus ik ben dan al blij dat er iets is waar te nemen:

Maar ik heb een vriend in Twente – Gerben Winkel – die wel de benodigde apparatuur én de vaardigheid bezit om e.e.a. levensgroot in beeld te brengen. En dan blijkt dat zelfs het nietigste organisme in staat is indruk te maken, en Gerben is er een artiest in om dat in beeld te brengen.

De volgende foto's zijn van zijn hand:

Grappig te bedenken dat je dit kleinste, nog nét met het blote oog zichtbare paddenstoeltje, eigenlijk al fietsend kan ontdekken... als je tenminste de moeite wilt nemen om af te stappen en het te bestuderen.

Dit paddenstoeltje (een schimmel uiteraard) parasiteert op het mos waarop het groeit. De ringvormige plek geeft aan tot waar het mycelium (de eigenlijke zwamvlok) zich uitbreidt. Net als bij paddenstoelen in gras sterft het mos binnen de ringvormige zone af, zodat de schimmel zich moet uitbreiden om nieuw voedsel te vinden. Daarom wordt de ring in de loop der tijd steeds groter. En in het centrum van die ring zijn dan vaak die kleine witte puntjes te zien – kleiner dan een speldenknop. Dat zijn de vruchtlichaampjes die de schimmel aanmaakt om zich voort te planten. Op het genoemde kiemvlies ontwikkelen zich de sporen die, nadat zij afgeworpen zijn door wind verder worden verspreid.

Kijk ook eens uit naar dit kleine wonderdje; dat soort dingen geeft je wandelingen nou nét dat beetje extra cachet. Succes!

Foto's van André Houter en Gerben Winkel.

Met vriendelijke groet,
Die padd'nstoel'nkjerl,
André Houter

Verse groenten

VAN EIGEN BODEM

Rechtstreeks van het land,
op uw bord. Proberen?
Rijd eens een stukje om.
Dagverse groenten vindt
u in de groentenstal van
Tuinderij Huisman

**Tuinderij
Huisman**
Evenbellerweg 7
Paaltje

Heeft iemand interesse in mooie
jonge eikenboompjes?
Het zijn ongeveer 100 stuks.
(Mag ook minder)

Gratis af te halen na tel. afspraak:
06 21634164

Privé concert voor Karin

Je moet wel heel erg boffen, als je op een avond in het Boetelerbroek loopt en je hóórt niet alleen de zeldzame krekeltzanger, (die hooguit 1 à 3 keer per jaar gespot wordt in Nederland), maar hij poseert ook nog eens vlak voor je neus, zodat je hem mooi op de foto kunt zetten.

Toch gebeurde dit zaterdagavond, 19 mei 2018.

Wie de gelukkige was? Karin in 't Veld!

Zie hier haar bericht aan Kleefkruid:

Hierbij twee foto's voor Kleefkruid van de krekeltzanger, die momenteel op het Boetelerbroek verblijft. Dit voor het geval jullie nog geen foto van dit bijzondere vogeltje binnen hebben gekregen. De foto's zijn zaterdagavond (19 mei) door mijzelf gemaakt. Ik kreeg een privé-concert, want er was verder niemand. Heel mooi!

*Met vriendelijke groet
Karin In 't Veld*

Op jacht naar vleermuizen

Vrijdagavond 18 mei was het weer zover: we konden weer op jacht naar de vleermuizen. Onder de bezielende leiding van Mike Wallink gingen wij, de negen deelnemers, bij de vijvers van Drostenkamp op pad. Zonder zijn aanwijzingen zouden we slechts met moeite de zoogdiertjes kunnen opsporen. Ook al gebruikten we een batdetector. Dan nog is het een kunst: je moet wel weten op welke frequentie je het apparaat moet afstellen en hoe en waar je het moet richten. De batdetector zet het geluid van een vleermuis om in een voor ons hoorbaar geluid. Je hoort dan een geruis in een bepaald ritme, uniek voor elke soort. Daardoor kun je de juiste soort opsporen. En dat lukte. Constant hoorden we de drie algemene soorten: de dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis.

Rosse vleermuis

Inderdaad, je hoorde ze steeds bijna onafgebroken, maar zien..... ho maar.

Uiteindelijk krijg je het toch onder de knie. Je weet dan hoe en waar je moet kijken. En dan blijken er opvallend veel vleermuizen te zijn. Gelukkig maar, want deze soorten vleermuizen vestigen zich in woonhuizen en vangen daar in de buurt wel 3000 muggen per dag. Dan moeten die daar wel zitten.

Of het verdwijnen van het aantal insecten ook invloed zal hebben op het aantal vleermuizen? Het antwoord op die vraag is nog niet wetenschappelijk vastgelegd voor zover ik het weet.

Tenslotte ook nog op zoek naar de watervleermuis. Altijd spectaculair als je die kunt waarnemen. Met een schijnwerper speurt Mike de oppervlakte van het water af. Maar helaas, géén watervleermuis dit jaar. Volgend jaar weer een kans. Opvallend was dat er dit jaar voor het eerst géén kinderen deelnamen. En dat is altijd de groep die zich zeer

Dwergvleermuis

enthousiast toont over zo'n spectaculaire excursie. Maar daar tegenover stond nu wel een enthousiaste deelneemster, die dolgraag onze batdetector wilde lenen om met haar kinderen thuis aan de slag te gaan. En dan ga je toch overstag en leen je hem uit, anders ligt de detector toch weer een jaar ongebruikt in de kast.

Jan Hendriks

Wist u dat:

- Er "koekoeksbijen" bestaan? Ze leggen hun eitjes in het nest van andere bijensoorten. Als ze uit het ei kruipen, eten ze smakelijk van het voedsel in hun "gastverblijf".
Hun naam is DE ROODHARIGE WESPIJ.

- Dat in Vlagtwedde een gezond reekalfje gered werd uit de buik van een doodgereden moeder ree ?
- Dat er nog steeds loslopende honden reebokken aanvallen?
- Dat "mooiste routes.nl" de wandelroute "Lopen bij Lemele" heeft uitgeroepen tot wandelroute van het jaar ?
- Dat steeds meer kinderen de samenhang tussen natuur en voedsel leren kennen door te werken in een stukje schooltuin. Zoals b.v. bij de biologische boerderij van Jan Overesch?
- Dat er steeds meer schildpadden in natuurwateren gedumpt worden?
- En dat zo'n schildpad daar zo'n 20 jaar kan vertoeven?

- Dat vogelnesten behalve takken, ook steeds meer plastic en ander afval bevatten?
Foto: De Stentor
- Dat de Japanse Duizendknoop een ware plaag begint te worden? En dat hij zich ook steeds verder kan verspreiden via de maaimachines?

- Dat de cursus planten determineren o.l.v. Jan Hendriks erg succesvol verloopt en steeds meer mensen inspireert om nog vaker de natuur in te trekken?

Natuurgidsenopleiding iets voor jou?

Foto: Marie-José van Beruden

In januari 2019 start IVN Zwolle weer met een natuurgidsenopleiding (NGO).

Wil jij jouw passie voor de natuur graag delen met anderen? Dan is een opleiding tot IVN-natuurgids iets voor jou! Als IVN-natuurgids betrek je andere mensen bij de natuur in de eigen woonomgeving en maak je de samenhang tussen plant, dier, mens en milieu zichtbaar. Je gebruikt “hart, hoofd en handen”, oftewel: je geniet van de natuur, komt er meer over te weten en steekt je handen ervoor uit de mouwen!

Tijdens de IVN-natuurgidsenopleiding leer je meer over je eigen houding ten opzichte van de natuur en oefen je vaardigheden en werkvormen om deelnemers te stimuleren zelf de natuur te beleven, te onderzoeken en te beschermen. Vanzelfsprekend vergroot je gaandeweg ook je kennis over de natuur.

Na de opleiding word je actief binnen de lokale afdeling, als IVN-natuurgids of als vrijwilliger.

Wat zijn de kosten?

Voor deelnemers van IVN-Raalte kost de cursus €595.

Hoe kan een kandidaat zich aanmelden?

Kandidaten die interesse hebben in de opleiding kunnen het vooraanmeldingsformulier op de website van IVN Zwolle invullen. Dan krijgen ze t.z.t. meer informatie over de definitieve aanmelding, de start van de cursus en de betaalwijze.

Informatie avond op 29 oktober 2018

Op 29 oktober organiseren we een informatie avond over de natuurgidsenopleiding. Wij adviseren potentiële kandidaten deze datum vast te reserveren in hun agenda. Meer informatie sturen wij t.z.t. toe aan de geïnteresseerden die zich bij ons hebben aangemeld.

Uitgebreide informatie over de aanpak en inhoud van de cursus kun je vinden op de website van IVN Zwolle.

Ook is het altijd mogelijk om contact op te nemen via het mailadres van de NGO of telefonisch:

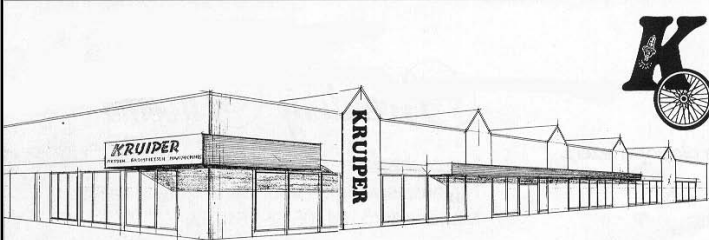
Renée Cornelis

Coördinator NGO IVN-Zwolle

Natuurgidsenopleiding@ivnzwolle.nl

038-4605978 (na 16 uur meestal goed bereikbaar)

2500 m² fiets- bromfiets- en tuinplezier!

K KRUIPER
Fietsen
Bromfietsen
Tuïnmachines
Tel. 362800
Aakstraat 15
Raalte

Biologische
boerderij
winkel

Overesch
ecologische landbouw

Hondemotsweg 40

8101 NJ Raalte

0572 39 16 74

info@overesch.nl

www.overesch.nl

Varen, varen....

Vrijdagmorgen 25 mei 2018, zo kwart voor negen verzamelt zich langzamerhand een groepje opgewekte personen. Oude bekenden, want IVN-Raalte viert het 25 jarig jubileum, en ter gelegenheid is die dag een uitje naar Sint Jansklooster gepland. De weersvooruitzichten zien er prima uit, dus dat zit alvast mee en al gauw ontstaat een geanimeerde stemming; het lijkt wel een beetje een schoolreisje!

Om negen uur worden de deelnemers verdeeld over de beschikbare auto's en vertrekken we. Alles verloopt voorspoedig en om 10 uur lopen we over het Beulakerpad

naar nummer 1, het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten.

Daar is de schipper de boot al gereed aan het maken, want we gaan een boottocht met de boswachter maken over de Wieden en Weerribben van Overijssel. De boot heeft 24 zitplaatsen en omdat wij met 23 personen zijn is er dus plek genoeg. Een open boot, mooi met dit weer en al spoedig varen we de sloot uit naar de Beulakerwiede. De sfeer is meteen te proeven, want overal bloeien al waterlelies en gele plomp.

De schipper blijkt een begenadigd verteller en op het open water wordt ons de geschiedenis van dit gebied verklaard. Het dorp Beulake bestond tussen 1360 en 1776 en er woonden veenstekers, die actief waren tussen de veenplassen. Dat werd niet overwogen gedaan: overal waar gestoken kon worden werd dat ook gedaan. Vaak restten dan alleen smalle paadjes (ribben) tussen de veensloten (petgaten) die daarbij ontstonden.

Het dorp lag echter vlakbij de toenmalige Zuiderzee en dat water had door stormen meestal vrij spel als het over land kwam. Heftige Noordwester stormen in 1775 en 1776 overspoelden tenslotte het dorp en sloegen veel van de ribben weg. Wat bleef was een wijde watervlakte (wiede) met onder de golven het verdrinken dorp. Een tijd lang was alleen de kerktoeren ervan nog zichtbaar boven het oppervlak. Deze gebeurtenissen staan bekend als de grote watersnoodramp van 1775 en 1776.

In 2014 heeft een kunstenaar een abstract kunstwerk in het water geplaatst, waar de kerk gestaan zou hebben. Het heeft ruwweg de vorm van een kerktoeren en er midden in hangt een kerkklok. Toch wel een indrukwekkend effect, zo midden in het water, want je beseft dan dat er wellicht heel wat mensen onder water liggen 'begraven'.

Al varend zijn wij dus op de Beulakerwiede terecht gekomen en er staat op het open water een windkracht 3. De boot gaat schuin tegen de golfslag in en dat veroorzaakt nogal wat buiswater. Schrijver dezes dacht een prachtig plekje op de plecht bemachtigd te hebben, maar voelde al spoedig nattigheid. Geen nood echter; e.e.a. kon met een poncho verholpen worden.

Na een kwartier verlieten we die wijde vlakte en voeren een watergang naar Dwarsgracht in. Daar had de wind veel minder effect en was de overdonderende rust van het gebied merkbaar.

Carl, de schipper, liet nu in een hoog tempo allerlei natuurwetenswaardigheden aan ons kennen en wees daarbij van alles aan: van vogels en hun geluidjes en/of planten die we passeerden.

Één plant zal menig deelnemer zich nog lang herinneren, want die maakte veel indruk: de waterscheerling. Vooral de wortelstok daarvan zou bijzonder giftig zijn. In voorbije eeuwen werd daarvan een aftreksel gemaakt, waarmee vervolgens de zgn. gifbekers werden gevuld. Als die dan werd uitgedronken, vielen allerlei spieren uit,

tot tenslotte, na ongeveer een uur, ook de hartspier het begaf. Heftig hoor!... Een ander plantje hield mij en Jan Hendriks nogal bezig, want tijdens het langsvaren meenden wij daar de kleine egelskop in te herkennen... hoe wij ons daarin vergisten zou later blijken.

Zo kalmpjes varend tussen ruisend riet en plompenblad worden we menigmaal langs ongekend fraaie plekjes gevoerd en af en toe waan je je zelfs aan de rand van de wereld. Zo overweldigend veel groen, waar je als het ware in wordt op genomen en waartussen praktisch geen menselijke activiteit is waar te nemen. Alleen de vogeltjes boven en in het riet, en dan die libellen! Ze zoemden overal rond onze oren en af toe bleef er een verbaasd vlak voor je

gezicht stil staan, alsof ze vroegen: "Wat doen jullie nou hier?"

Hier en daar verrijst ook wat bewoning tussen het riet; kleine gehuchtjes die nauwelijks op de kaart staan. De bouw lijkt erg veel op die van Giethoorn; rieten daken, soms zelfs met 'kamelenrug'. Er heerst ook hetzelfde sfeertje, maar gelukkig zonder dat toerisme. De woningen zijn vaak alleen via het water te bereiken, dus auto's dienen vaak relatief ver van huis geparkeerd te worden. Voor ons als bezoekers lijkt dat een luxe, maar of de bewoners daar óók zo over denken? Je vraagt je trouwens wel af hoe hulpdiensten zoals brandweer of een ambulance ter plekke moet komen, maar daar zal vast wel een oplossing voor wezen.

...wat zal het hier 's nachts donker zijn ! Die nachtgeluiden dan en het ontwaaken van de natuur 's morgens vroeg! Ménsen, stel je dat eens voor!

Maar nu hoorden we voor-
namelijk Karekiet, Rietzanger,
Rietgors... Typisch de vogeltjes
van de waterkant. Helaas zijn
ons echter coryfeeën zoals
Blauwborst, Roerdomp of een
Grote vuurvliender bespaard
gebleven, maar ja... wat kun je
van een enkel boottochtje van
een paar uur verwachten?

Het was écht genieten in die veensloten en daarin verschilde het dan weer met een schoolreisje: meestal is zo'n gezelschap één kwebbelende massa, maar hier werd je automatisch tot nederigheid gedwongen en probeerde je alleen maar zoveel mogelijk indrukken op te doen.

Langzamerhand werd het weer tijd voor de terugtocht en voeren we weer op het open water. Nu konden we de broedvlotjes voor de Zwarte sterntjes beter bekijken. Er werd nog niet gebroed, maar regelmatig kwam al een geïnteresseerde een geschikt plekje zoeken.

Zwarte sterns zijn bewoners van ondiepe moerassen, en omdat die plekken zeer zeldzaam zijn geworden in Nederland, zijn de sterntjes dat navenant. Ze overwinteren in Afrika, dus voor Natuurmonumenten is het altijd weer uitkijken naar het moment dat ze het typische, schrille kreetje van de vogeltjes weer horen. Dan komt de zomer er weer aan! Een buitenkansje voor ons dus dat we dát nog even meekregen!

We varen de sloot langs het Beulakerpad weer in en dan is iedereen het meteen eens dat zo'n vaartocht heel bijzonder is en tevreden bedanken wij Carl de schipper voor een mooie tocht.

Op het terras naast het bezoekerscentrum strijkt het gezelschap neer voor koffie en thee met een stuk kruidkoek. Daar is dan nog gelegenheid tot napraten en nagenieten van de ervaringen. Nu pas breekt de zon geheel door de bewolking heen en wordt het pas echt warm. We hebben dus nog extra geboft op het water qua temperatuur!

Als Ine Kappert op aankondigt dat daarmee het formele deel van het uitje wordt besloten, valt de groep al spoedig uit elkaar en wordt de terugreis aangevangen. Maar omdat het nog vroeg in de middag is kijken Jan Hendriks en ondergetekende elkaar eens aan en besluiten samen er nog een paar uurtjes aan vast te plakken; we zijn hier tenslotte toch en er zijn nog zoveel mogelijkheden...

Eerst het laarzenpad geprobeerd. Het valt al direct op dat het water hier zeer dicht onder de grond ligt want regelmatig voel je de grond onder je voeten golvend. Het is niet moeilijk voor te stellen hoe het hier is wanneer het écht nat is! Hier en daar moet een sloot met een trekpuntje worden overgestoken, maar we zijn inmiddels ervaren varenslui, dus dat lukt ons ook zonder natte voeten.

We bevinden ons tussen schier eindeloze rietvelden en zien niets anders zover de blik reikt. Met wat fantasie waan je je zó enkele eeuwen terug, toen hier nu en dan een enkel mens kwam. Met alle risico's van dien trouwens.

Als de omgeving ons toch wat begint te vervelen, besluiten we het gebied aan de andere kant van de Beulakersloot nog te bezoeken. Langs een sfeervol (maar nu verder nutteloos) watermolentje voert het pad naar de uitkijkbrug op de oever van de Beulaker wiede. Hier zijn de broedvlotjes nog beter te bewonderen en we merken daar toch grotere activiteit erboven. Herhaaldelijk vliegen de sterntjes zoekend heen en weer en kan hun vliegkunst fijn bewonderd worden. Het is uiteraard op enige afstand, dus om ze fotografisch in beeld te krijgen is een telelens nodig. Maar tja, dan is het beeldveld zo klein dat zo'n vogeltje er in een fractie van een seconde doorheen gevlogen is... zó snel gaan ze! Zie ze dan maar eens scherp in beeld te krijgen...

Hier zijn de rietvelden botanisch wat veelzijdiger en kunnen de planten nauwkeuriger bekeken worden. Onwillekeurig worden vergelijkingen getrokken met het Hooge broek, maar dat is nog lang niet zover ontwikkeld als de omgeving hier.

Op zeker moment wordt tussen de begroeiing een heldergeel bolletje waargenomen en trekt onmiddellijk de aandacht. Dat is hetzelfde ding als wat wij langs het water zagen en wat we voorlopig egelskop noemden. We maakten het plantje wat vrij uit de ruigte en konden het nu beter bekijken: de wilgenbladachtige blaadjes wezen al direct op een heel andere soort: de moerswederik! Die konden we nu prachtig fotograferen. Typisch hoe de bloeiwijze zo wezenlijk verschilt met zijn nauwe verwant de puntwederik.

Genietend voortwandeland bezochten we en-passant de replica's van veenhut en veenschuur, daar kun je nog een indruk opdoen hoe de veenwerkers in vroeger eeuwen hier woonden en werkten. Jammer genoeg hebben ze de veenschuur helemaal opnieuw moeten optrekken omdat de oude te gevaarlijk werd, maar eerlijk gezegd vond ik die toch stukken sfeervoller. Nu lijkt alles zo nieuw en degelijk, dat je je nauwelijks kan voorstellen dat een stormvloed dat zou kunnen wegvagen. Het is een plekje dat letterlijk uitnodigt om even te gaan zitten met aan het eind een inham de uitkijkt over de wiede. Rust... rust...rust.. heerlijk!

We hebben het hele pad nog afgewandeld, maar toen werd het langzamerhand wel welletjes; tenslotte waren we al uren onder de zon op pad...

Foto: Jan Hendriks

Nog even rondgekeken in het bezoekerscentrum, maar dan toch echt op Raalte aan. Samen in de auto besloten we dat het een prachtige dag was geweest en het uitje zeer geslaagd! Klokslag vier uur namen we afscheid op de Domineeskamp en gingen naar huis, waar ik rozig na het eten in de armen van Morpheus zonk, maar ik denk dat ik niet de enige geweest zal zijn.

En oh ja: paddenstoelen waren er ook, al was het maar op het schermpje van een telefoontje dat mij werd aangereikt en waarop een grote oranje bekerzwam prijkte. Hoe die er uit ziet zoekt u zelf maar eens uit op het internet, want ik zet er nu een punt achter.

Met vriendelijke groet,
Die padd'nstoel'nkjerl,
André Houter

Succesvolle zangvogel cursussen

De zangvogel cursussen zijn weer achter de rug. Wij hadden 2 prettige, enthousiaste groepen. Ook dit seizoen werden wij weer overvraagd en daarom willen wij proberen om het volgende seizoen 3 groepen te vormen.

Foto: Pascal Hendriks

Boomklever

Louis Slurink

Foto-impressie vaartocht 25 jaar IVN-Raalte

foto's André Houter en Marie-José van Beurden

Jeugdactiviteit op Drostenkamp

2018

25 jaar IVN-Raalte

Geslaagde jeugdactiviteit op Drostenkamp

Om het 25-jarig bestaan van IVN-Raalte onder de aandacht te brengen, hebben we met de jubileumcommissie diverse activiteiten gepland, die gedurende dit hele jaar plaats vinden.

Hierbij mocht een activiteit voor de jeugd natuurlijk niet ontbreken.

In overleg met De Korenbloem kwamen, op donderdag 31 mei, 105 leerlingen uit de groepen 7 en 8 naar Drostenkamp, waar ze allemaal 5 natuuropdrachten mochten doen.

De leerkrachten van De Korenbloem vonden ons voorstel een goed alternatief voor het maken van een herbarium, dat normaal op hun programma staat. Want hiermee zijn niet alleen de leerlingen en de leerkrachten druk, maar ook vaak ouders, opa's en oma's.

De zon scheen al vroeg en met 6 IVN-ers installeerden we de spullen die nodig waren. Deels aan de waterkant en deels in de schaduw van een mooie grote boom.

Om 9.00 uur kwam de eerste groep leerlingen. Verdeeld in 5 kleinere groepjes begonnen ze enthousiast aan hun opdrachten.

En dat was speurwerk verrichten op het land, in het water en in de lucht; meten, rekenwerk enpluizen.

Aan de hand van mooie afbeeldingen zocht de ene groep, onder leiding van Jan Hendriks, druk naar kleurige bloemen en speurde Sent met een groep, voorzien van verrekijkers, naar vogels. Zo leerden ze op een leuke manier de namen van heel wat bloemen en vogels kennen.

Bij Marijke kreeg iedereen een schepnetje om waterdierpjes omhoog te halen. Dat lukte aardig. Omdat het een zeer warme dag was, zochten de diertjes de warmte aan de rand van de vijver op. Af en toe hoorde je dan ook een enthousiaste kreet, als iemand een goede vangst had. Met behulp van een zoekkaart en vergrootglasotje werd er gepuzzeld: Hoe heten deze diertjes eigenlijk?????

En dat er ook “groter leven” in de vijver zat, daar kon een groep leerlingen getuige van zijn, toen een visser een vis van wel 10 kg uit het water haalde en na het wegen weer netjes terug zette in de vijver. (Hoeveel zal hij het volgende jaar wegen als hij weer een keer gevangen wordt?)

Gé nam af en toe het stokje over bij de diverse groepen en gaf aanvullend uitleg.

Ook werd er druk gemeten en gerekend. Bij Liedewijde leerden de leerlingen, hoe ze de hoogte van een boom konden meten, zonder erin te klimmen. Ze hadden snel onder de knie hoe ze door het buisje van de meetdriehoek konden kijken, het meetlint moesten gebruiken en hoeveel lengte van hunzelf erbij geteld moest worden.

Verbazing was er vaak bij het meten van de omtrek van een boom en het tellen van de jaarringen. Het gaf hun een goed inzicht hoeveel jaar de boom erover gedaan had om zo dik te worden.

De opdracht braakballen pluizen viel ook goed in de smaak, al vonden veel leerlingen dit aanvankelijk een vies werkje. Eenmaal bezig werden ze steeds enthousiaster. Ikzelf (Marie-José) had de leuke taak om dit onderdeel te begeleiden.

Wat aarzelend naderden de leerlingen vaak de tafel, waarop voor ieder een braakbal, pincet, satéstokje en zoekkaart klaar lag. Een enkeling had al een keer eerder een uilenbal uitgeplozen. Maar veel vaker zag ik een enigszins bedenkelijk gezicht dat wat “vies” keek en hoorde ik zeggen: “Wat is dit?”

Na een korte uitleg over de braakbal en

het bekijken van de plaatjes van verschillende uilen (met dank aan Hein Kogelman, die een paar mooie boeken meegaf), begon iedereen aan het pluiswerk.

Eenmaal bezig waren ze niet meer te stoppen. Als ze moesten doorschuiven naar het volgende onderdeel was het vaak: "Ja maar, ik zie net een schedeltje, dat wil ik er nog graag uithalen".

Met een tandenborstel werden de botjes van de laatste muizenhaartjes ontdaan en op een kaart, voorzien van hun naam, geplakt. Iedereen wilde deze graag meenemen.

De leerlingen van de Korenbloem vonden het erg leuk om les te hebben in de buitenlucht en op deze manier wat meer van de natuur te weten te komen. Het was een zinvolle, leerzame dag, die zeker de moeite waard is om ook met andere scholen te organiseren.

Tekst en foto's:
Marie-José van Beurden

Welkom nieuwe leden

We heten de volgende leden hartelijk welkom bij IVN-Raalte en hopen dat ze snel hun weg vinden binnen onze vereniging, zodat ze volop en met nog meer plezier van de natuur kunnen genieten.

Mathieu Kunnen uit Raalte

Sent Regeling uit Raalte

Als jullie nog niet aangesloten zijn bij een werkgroep en jullie zouden dit wel graag willen;

of als jullie het leuk vinden om zo maar een keer mee te gaan om te kijken, neem dan gerust contact op met een van de coördinatoren.

Hun telefoonnummer en e-mailadres staan achter in dit kleefkruid.

We wensen jullie heel veel fijne jaren binnen onze vereniging.

Een nieuw campinggast

Dit pimpelmeesje verschijnt elke avond, net na zonsondergang, om in deze caravan te overnachten.

Hij heeft deze caravan waarschijnlijk uitgezocht vanwege de matchende kleuren

Tekst en foto:
Karin In 't Veld

Raad het plaatje

Wie weet wat dit is?

Mail het antwoord naar: kleefkruid@outlook.com

*Ine Kappert,
Marie-José van Beurden*

foto's Pascal Hendriks

Baardmannetje

Boomkruiper

Buizerd

Grutto

Bestuur en coördinatoren

Bestuur

Voorzitter:

Jan Hendriks
Drostenkamp 30
8101 BZ Raalte
Tel. 0572 - 354381
hendriks1949@kpnmail.nl

Secretaris:

Ine Kappert
De Heerd 113
8102 LL Raalte. Tel. 357345
inekappert@daxis.nl

Penningmeester:

Jan Clemens
Almelosestraat 5
8102 HA Raalte
Tel. 0572- 353987
j.w.clemens@hetnet.nl

Bestuursleden:

Inez van Duijvendijk
inezsorong@gmail.com
Tel. 0572-358774

Marijke Stroek
g.stroek@hetnet.nl
Tel. 06-48041104

Coördinatoren van de werkgroepen

Steenuilen:

Gerard Alferink
alferink1948@gmail.com
Tel. 0572-381767

Roofvogels:

Martijn Wijnberg
martijn_wijnberg@hotmail.com
Tel. 06-29113940

Nestkasten:

Albert Hut
utah61@home.nl
Tel. 0572-360400

Weidevogels:

Gé Halman
ge.halman@home.nl

Vogelzang:

Louis Slurink
louisslurink746@gmail.com

Wilgenknotten:

Jos Tutert
jamtutert@gmail.com
Tel. 0572-357907

Jan Kerkdijk
06-22132991
j_kerkdijk@hotmail.com

Hoogstamfruit:

Marit Maas
marit.maas@maasenergysys-
tems.nl
Tel. 06-10134104

Watervogels:

Hein Kogelman
heinkogelman@hotmail.com
Tel. 0572-354750

Kerkuilen:

Jan Legebeke
legebekenieuwburg@
gmail.com

Paul Uijttenboogaart
pm.utb@home.nl
Tel. 0572-352647

Wilde planten en kruiden:

Georg Soetens
gsoetens@home.nl
Tel. 0572-357765

Jan Hendriks
hendriks1949@kpnmail.nl
Tel. 0572 - 354381

Gierzwaluwen:

Jan van Dam
jan.vand19@gmail.com
Tel. 0572-360336

Natuurlijke omgeving:

vacant

Werkgroep Educatie:

- informatie stand
- kleefkruid
- website
- excursies voor volwas-
senen
- gezinsexcursies
- lezingen en cursussen

Reni Sterkman en
Ine Kappert
inekappert@daxis.nl
Tel. 0572 - 357345

Oproep aan alle leden!!!

Om onze ledenadministratie actueel te houden, verzoekt het bestuur ieder lid om een adreswijziging, een nieuw emailadres en een nieuw telefoonnummer zo spoedig mogelijk door te geven.

Deze wijzigingen kunnen doorgegeven worden aan:
ivnraalte@gmail.com

Programma van IVN-Raalte

Zondag 19 augustus: Boetelerveld : gentiaan wandeling.

Tijd: 10.00 – ongeveer 12.00 uur

Startlocatie: Boetelerveld, Schoonheetenseweg Raalte
parkeerplaats achter huisnummer 19
(ingang is moeilijk te vinden, kijk uit naar de IVN vlag)

Kosten: gratis voor leden van Landschap Overijssel en IVN Raalte
anderen € 3.00 p.p.

Laarzen of stevige hoge schoenen zijn bij langdurige regenval aan te bevelen, het kan dan erg vochtig worden in het Boetelerveld.

Vrijdag 24 augustus: IVN op de Boerenmarkt tijdens de Stoppelhaene

Tijd: 10.00 uur tot 17.00 uur

Waar: Domineeskamp

Het IVN presenteert zich dit keer breed vanwege het 25 jarig jubileum.

Zondag 7 oktober: paddenstoelen (gezins) excursie

Start: 14.00 uur

Startlocatie: Het bos van het Reelaer aan de Knapenvelderweg in de 2e scherpe bocht, kijk uit naar de IVN vlag. Onder leiding van een gids maken jullie een wandeling door het Reelaer
Leuk voor kinderen met hun (groot) ouders

Kosten: gratis, vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld

Algemene informatie

Bovengenoemde activiteiten zijn voor iedereen die zich voor de natuur interesseert, jong en oud. Deelname is meestal gratis en op eigen risico, een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld.

Hebt u vragen of opmerkingen over bovenstaande activiteiten, neem dan contact op met Ine Kappert 0572 357345 / Reni Sterkman 0572 853118 of mail naar ivnraalte@gmail.com

Zie voor de meest actuele informatie: www.ivn/nl/raalte